

УДК 811.161.2'38

Наталія ШАТІЛОВА

ФОЛЬКЛОРИЗМИ ЯК МОВНО-ЕСТЕТИЧНІ ЗНАКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ В ІДЮСТИЛІ СИДОРА ВОРОБКЕВИЧА

У статті простежено вплив мовностилістичної організації текстів народнопоетичного жанру на ідіюстиль С. Воробкевича; розглянуто фольклоризми (зменшено-пестливі форми слів, постійні означення, апозитивні конструкції, складні парні комплекси, семантико-синтаксичні паралелізми, традиційні порівняння), що, функціонуючи в художніх текстах письменника як психоментальні різномірні словесно-образні знаки, ідентифікують автора як національно-мовну особистість і, акумулюючи своєрідну образність, символіку, етичні та естетичні оцінки, маніфестують етнокультуру та мовну картину світу українців.

Ключові слова: ідіюстиль, фольклоризм, мова письменника, усна народна творчість, мовно-естетичний знак національної культури.

Постановка проблеми. Естетично довершена мова усної народної творчості як своєрідний еталон словесно-образного вираження думки – невичерпне джерело художньої виразності. Рівень засвоєння, опрацювання і осмислення феноменальності фольклорно-пісенного фонду свого народу, на наше переконання, є одним із чинників формування ідіюстилю письменника, що ґрунтується на специфічному поєднанні авторських елементів із традиційними. Тому актуальним є вивчення мовностилістичної організації текстів народнопоетичного жанру з огляду на їхнє значення в моделюванні індивідуальної мовотворчості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження фольклорно-літературних взаємин має давню традицію. Питання співвідношення фольклору та літератури, вплив народнопісенних жанрів на літературну творчість та опис їхньої мовно-поетичної організації, дослідження усного колективного та писемного індивідуального в художньому тексті, вивчення способів використання фольклорного матеріалу в моделюванні індивідуально-авторської стилістики неодноразово привертала увагу багатьох учених й нині не втрачають своєї актуальності (О. Потебня, М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський, І. Білодід,

В. Ващенко, В. Бойко, О. Вертій, С. Єрмоленко, А. Поповський, В. Чабаненко, С. Росовецький, В. Жайворонок, Я. Гарасим, Л. Мацько, О. Сидоренко, Н. Данилюк, Т. Беценко, С. Бибик та ін.). Дослідницькі студії постулюють думку, що мова української народної пісні як максимально відшліфований художньо-образний континуум репрезентує своєрідну знакову систему, у якій актуалізовані універсальні, релевантні для етносу психоментальні мовноестетичні одиниці – різнорівневі словесно-образні знаки, що відтворюють національно-мовну картину світу.

Непересічні мовні особистості, на думку С. Я. Єрмоленко, володіють талантом, інтуїцією відчувати колективний досвід у сприйманні естетичної природи слова й трансформувати його в такі мовні форми, які й за природою творення, й за характером сприйняття постають як мовно-естетичні знаки національної культури [3, с. 358–359]. Такі одиниці активізують інформацію реального буттєвого змісту, характерну для предметів, що вони їх позначають, водночас концентрують усвідомлені етнопсихозисями чуттєві реакції на ці предмети (оцінку, емоції тощо), водночас фіксують глибинний архетипний генетично сформований досвід про певний предмет, явище (його вартісність, значущість) [1 с. 114]. Як найдосконаліші художньо-словесні форми вони здобули статус фольклоризмів – різнорівневих мовно-естетичних знаків фольклорного кодування дійсності, що за ними закріплено відповідний денотативно-конотативний, асоціативно-символічний зміст. Потужний фольклорний струмінь в українському письменстві кінця XIX – початку XX ст. дає багатий матеріал як для загальнотеоретичного висвітлення цього явища, так і для аналізу особливостей мови окремого письменника.

Мета нашої розвідки – проаналізувати фольклоризми як мовно-естетичні знаки національної культури, актуалізовані в словесно-образній організації художніх творів С. Воробкевича (літературні псевдоніми – Д. Млака, Д. Маковійчик, С. Хрін, С. Волох, Морозенко, І. Іванів з Кіцманя, Сирота з Буковини та ін.), «котрому по Федьковичу загально признає ся перше місце межи буковинськими письменниками» [8, с. 3]. Ілюстративний матеріал подаємо за виданням: Твори Ізидора Воробкевича. – Львів: Видавництво товариства «Просвіта», 1909. – Т. 1: Поезії. – 420 с.; 1911. – Т. 2: Оповідання. – 412 с.; 1911. – Т. 3: Драматичні твори. –

421 с. – (Руська письменність), зазначаючи в дужках номери тому та сторінки. Цитуючи, дотримуємося правописної системи видання.

Виклад основного матеріалу. Оцінюючи творчість видатних митців Буковини, Леся Українка зазначала, що «єдиними зразками для народних буковинських письменників була довший час тільки чудна буковинська природа та народна поезія» [9, с. 63]. Народний характер мови С. Воробкевича відзначав О. Маковей: «Як і у поезіях, так і в оповіданнях видко обзнайомлене з народними піснями (він сам збирав їх радо ще в школах)» [7, с. 7].

Наші дослідження підтверджують, що мовно-образна система народнопоетичної творчості стала потужним джерелом для витворення індивідуального стилю С. Воробкевича. Фольклоризм як знак національної культури належить до визначальних елементів творення його художнього світу. І це закономірно, адже він відомий на Буковині не тільки як талановитий поет, прозаїк, драматург, педагог, громадський діяч, а й здобув широке визнання як фольклорист та композитор. Біографічні факти засвідчують: з юних років письменник захоплювався українською народною піснею, мандрував у вільний від навчання час буковинськими селами і збирав усну народну творчість. Називаючи українську народну пісню «талісманом, що відкриває таємниці минулого», він старанно вивчав збірники народних пісень, що могли на той час потрапити до його рук. «Зборники пісень М. Максимовича (Москва 1828 і Київ 1849), Жеготи Павлаго, Вац. з Олеська, Коціпінського, – писав митець, – і другі менші зборничкі пісень і пословиць народних, далі поезії Т. Падури, много от Куліша і д. стоять в моїм невеличкім книжкоскладі за рядом, порох не припав їх, сто раз я їх читав, учився – і характер нашої народної пісні так серцу присвоїв, що лиш в тім тоні співати знає і борше зацікавлює, як его лишиться» [6, с. 547]. Ці слова містять зізнання самого автора в тому, що фольклоризм його творів цілком усвідомлений, письменника надихала народна творчість, він кохався у фольклорних конструкціях і радо вплітав їх у художній текст.

Музикальний, пісенний дар С. Воробкевича надав самотності його образному слову: з перших сторінок відчуваємо неповторний пісенний ритм, відображений за допомогою численних різнорівневих фольклоризмів. Яскравим прикладом

словотвірної фольклорної традиції в ідіостилі С. Воробкевича є наявність зменшено-пестливих форм, зокрема: іменників з суфіксом *-оньк-* (*бідонька, головонька, дібровонька, дівчинонька, зіронька, калинонька, могилонька, слізоньки, сторононька, чужинонька*); слів із суфіксом *-еньк-*: іменників (*доленька, криниченька, личенько, лишенько, пшениченька, серденько*), прикметників (*зеленький, миленький, рум'яненийкий, сивенький, солоденький, темненийкий, яшенький*) та прислівників (*раненько, миленько, дрібненько*); здрібніло-пестливих форми іменників із суфіксами *-к-, -ик-, -ець-, -ечк-, -очк-, -очок-* (*личко, вусик, вітрець, щебетушечка, писаночка, млиночок* тощо), напр.: *Знаю я, чому щебечеш на стрісі **раненько, ластівочко** чорнокрила, дружино-**серденько!*** (I, с. 32); *Клонилося вже **сонечко, холодочком вітрець** провівав, колибаючи верболози і виногради* (II, с. 66). Ідіостилю письменника властиве багаторазове вживання слів інтимізувальних суфіксів в одному контексті, як-от: *З хрещатого **барвіночку**, що цвіте **синенько**, Вінець сплете **дівчинонька** та на **весіленько*** (I, с. 233). Наведені мовні одиниці – не просто пестливі мовні форми, а й водночас своєрідні ментальні емоційно-чуттєві образи, що відбивають національну специфіку колективного світобачення. Таке слововживання підсилює народнописемність Воробкевичевої мови, є очевидним виразником зближення з фольклорною течією.

До елементів фольклорної традиції в ідіостилі С. Воробкевича відносимо художні означення, що функціонують у мовно-образній системі народнописемних жанрів як традиційні епітети, оскільки містять загальновідомі атрибути, точні оцінки, що їх виробила народна творчість для освоєння дійсності. Так, традиційні означення в мовотворчості С. Воробкевича містять, зокрема, колірні словосполучення. Прикметники із семантикою кольору в досліджуваних текстах мають значний спектр сполучуваності: виступають художніми означеннями до назв рослин (*червона калина, червоний мак, зелений барвінок, зелена рута*), птахів і тварин (*сиза зозулечка, сизий орел, чорний ворон, вороний кінь*), географічних об'єктів (*зелений гай, зелені бори, сині гори*), явищ природи (*блідий місяць, чорна хмара*) тощо, пор.: *Там нині **мак** цвіте **червоний**, де лилась раз козача кров* (I, с. 209); ***Чорний ворон** надлітає, похорон справляє* (I, с. 289). Такі колірні означення акумулюють оцінність народних характеристик як складників

фольклорної картини світу.

Мовотворчість С. Воробкевича репрезентує широкий спектр традиційних означень фольклорного походження. Мова письменника пронизана стереотипними для народного світогляду епітетними словосполученнями, що: а) змальовують зовнішні характеристики людини, народні уявлення про дівочу та юнацьку вроду (*карі очі, чорні брови, гнучкий стан, вусик чорнявий, рум'яне личко, коса русява* тощо), напр.: *Відай дівочі карі очі, думаю я, та рум'яне лачко і чорні брови его розум просьвітили...* (II, с. 52); б) характеризують навколишнє середовище, природні явища (*рідний край, глибокі ріки, буйний вітер, битий шлях, хрещатий барвінок, крутий берег, високі скали, глибокі потоки, шовкові трави, ясна зоря, сира земля* тощо), як-от: *І її душа туди гадками-думками літала, де /.../ степи безкраї зеленіють шовковими травами* (II, с. 12); в) передають узвичаєні ознаки абстрактних понять і неживих предметів (*козацька слава, далека чужина, солодкий сон, зав'язаний бій, святая воля, широкий світ, гіркі сльози, солодка розмова* тощо), напр.: *Як лила ся кров ріками і зав'язаний бій кипів, віра, хрест, св'ятая воля були гаслом прадідів* (I, с. 177). Асоціативний зміст таких іменникових словосполучень номінтивного характеру виявляє зв'язок із культурно-історичними традиціями і набуває у творах буковинського письменника символічного значення, маніфестуючи народний світогляд.

Красномовним прикладом означень із символічною семантикою у творах С. Воробкевича є іменні атрибутивні словосполучення, що відбивають історичне минуле нашого народу, пов'язане із чужоземним гнітом, загарбницькими нападами та поневоленням. Опорні компоненти *неволя, недоля* письменник уживає з такими означеннями: *неволя – важка, люта, гірка, солоня, чорна, вража, ляцька, татарська, бісурманська; недоля – зла, гірка, люта, велика*. Емоційно насиченими потають й інші іменні словосполучення, пор.: *Наш 15 мільоновий нарід забув столітні угнети, гірку недолю і кроваві, пекучі сльози і муки, забув грабіж поганьску і неволю і окови Татарви, злидні і тяжкий нагай ляцької сваволі і желізне ярмо фараонської панщини...* (I, с. 132). Якщо в попередніх ілюстраціях атрибутивні характеристики виражають позитивно-оцінну семантику, опоетизовуючи зовнішність героїв, природу тощо, то в поданих

вище контекстах вони насичені психологічним змістом і негативно-оцінними значеннями, поглиблюючи емоційний колорит тексту.

Подібні означальні словосполучення є показниками авторського стилю С. Воробкевича. За нашими спостереженнями, уся його творчість пронизана загалом двома діаметрально протилежними почуттями – безмежною любов'ю до свого народу, серед якого він ріс і жив, та лютою ненавистю до тих, хто його рідний народ кривдив, тому описи ворогів засобами атрибутивних словосполучень із опорними компонентами *ворог, татарин, турок, бісурманин, невір, поганець* містять у творах митця виразну негативно-оцінну семантику (*лукаві вороги, завзятий ворог, лютий бісурманин, лютий татарин, вражий бісурман, вражий турок, вражий поганець, кляті турки, клятий поганець, поконвічний невір, безглузда невір*), як-от: *Знов вражий поганець, споконвічний ворог хрещеного люду, нищить і грабить бідний край* (II, с. 81). Такі стійкі асоціативні конотації не лише відображають узагальнені віками життєві спостереження українського народу, відтворюють етнічні стереотипи українців, своєрідність їхньої мовної картини світу, але й постають вартісними виразниками авторського світовідчуття і світосприймання.

Характерною ознакою народнопісенної традиції у творах С. Воробкевича є прикладкові асоціативні словосполучення, з-поміж яких переважають ті, що характеризують персонажів: а) за виглядом та вдачею (*козир-дівка, краля-дівчина, козак-парубок, козак-молодець*); б) за матеріальним становищем (*дідичі-бояри, дуки-гуцули, дуки-воєводи, дука-багатир*); в) за соціальним станом (*бранці-невольники, мунтяни-селяни, хлопцi-мужики, дівчина-сиротина*); г) за родом діяльності: вівчарство (*чабан-ватага, чабан-вівчар, наймит-чабан, чабани-Гуцули*), музика (*сліпець-гусляр, лавтар-кобзар, музикант-лавтар, скрипник-музик*), чаклунство (*знахор-ворожбит, ворожка-чарівниця, циганка-ворожка*); г) за належністю до військових об'єднань (*козак-запорожець, турки-яничари, ватажко-гайдамака, гайдамаки-опришки*); д) за ступенем спорідненості, свояцтва, товаришування (*дівчата-подруги, братці-товариші, товариші-побратими, дружє-brate, товаришки-посестриці*); е) за оцінними характеристиками (*хитрун-плюгавець, хитрун-ошуканець, плюгавць-брехун, хвастун-лизун, обмовниці-брехунки*), як-от: [Ксеня:] ... чи **ворожка-**

чарівниця нас любистком, чи зіллячком «люби мене» напоїла (III, с. 207); У сторону, куда поїхали **бранці-невольники** турецькі, погнало ся сто збройних яничар (II, с. 22).

Окрім образної характеристики персонажів, у досліджуваних текстах фіксуємо апозиції, що характеризують: а) світ флори та фауни (*марень-зілля, сон-трава, соловій-пташина, вовки-сіроманці, рогач-олень, пташка-щебетушка*); б) власні географічні назви (*Буковино-ненько, Карпати-верховини, ріка-Дунай*); в) світ навколишньої природи (*гори-скали, ліс-праліс, місяць-перекрій, щити-рокити*); г) абстрактні поняття, що перебувають в синонімічних чи асоціативних відношеннях (*світи-чужини, добро-гроші, слава-доля, правда-воля, доля-воля, горе-трута, щасте-талан*); ґ) конкретні предмети (*ножик-чепілик, ріжок-табакирка, тупиця-сокира, камінь-мури, сплави-дароби, фляшка-склянка*), напр.: *Хочем степом погуляти, слави-волі добувати* (I, с. 353). Різноманітні за змістом приклади в досліджуваних текстах, даючи означуваним словам другу назву, виступають маркерами фольклорного мовлення в ідіостилі С. Воробкевича.

У творах письменника, окрім іменникових прикладок, функціонують також інші складні парні комплекси, що надають авторському тексту особливого мовного колориту, характерного для народної творчості: дієслівні (*ликувало-грало, капали-спадали, думає-гадає, плакали-тужили, прошу-благаю*); прикметникові (*милого-коханого, злющу-лиху, люта-зла*); прислівникові (*тяжко-важко, чудесно-любо, згодом-перегодом, далеко-широко*), напр.: *...як згадаю, як серденько **ликувало-грало**, а душа моя убога під небо злітала* (II, с. 72). Такі конструкції виконують важливу синтаксично-ритмічну функцію. Ілюстрації засвідчують усталеність прикладкових асоціативних словосполучень і парних комплексів, що сприймаються як канонічні мовноестетичні знаки, забарвлюючи мову С. Воробкевича народнопісенним колоритом, наближаючи її до мови народних дум та пісень.

Яскраво виражене фольклорне походження в ідіостилі С. Воробкевича мають семантико-синтаксичні паралелізми, що увиразнюють тенденцію народнопісенної мови до протиставлення понять та образів, відображаючи зв'язок людини з навколишньою природою, як-от: *калина / дівчина (Зеленіє знов **калина**, в цьвіті убираєсь; а **дівчина-сиротина** слізьми умиваєсь* (I, с. 148); *береза /*

дівчина (*На горбочку березонька у низ похилилась; в ньеньки гарна дівчинонька тяжко засмутилась* (I, с. 162); явір / хлопець (*При потоці явір, явір зелененький, а у вдови хлопець, хлопець молоденький* (I, с. 146); дуб / хлопець (*Виріс в лісі дуб хорошиий, рівний, кучерявий, а у ньеньки хлопець гарний, рум'яний, білявий* (I, с. 41). Окрім прямого паралелізму, ідіостилію митця властивий паралелізм заперечення, характерний переважно для народної творчості, як-от: *У тій Руській Молдовиці над потоком у вдовиці не зірниця ясно сяє, то дівчина проживає* (I, с. 165); *Над Прутом у лузі не місяць зійшов, то хлопець до кралі-дівчини прийшов* (I, с. 159). Фольклорність таких конструкцій засвідчують символічні слова-поняття, навколо яких розгортається паралелізм, що є усталеними образами з виразним фольклорним забарвленням.

Фольклорними елементами пронизані в художній мові С. Воробкевича й більшість порівняльних конструкцій, що найяскравіше засвідчують портретні характеристики. Народна творчість для характеристики дівочої зовнішності та вдачі виробила ряд традиційних порівнянь, якими послуговується й письменник, пор.: дівчина / калина (*Чорногорські дівчата /.../ з лиця такі собі хороши, як калина в лузі* (II, с. 205); дівчина / рожа, дівчина / голубка, дівчина / мак (*Дівчина лиш зарум'яніла ся, наче та рожа в городку, чи той полевий мак, і мов сполошена голубка ні пари з уст* (II, с. 78); дівчина / ясочка (*Дівчина, як ясочка!* (II, с. 76); дівчина / квітка (... *там дівчина хороша, як цвіт...* (I, с. 159); дівчина / рожа (*Дівчина красна, як гасва рожа...* (II, с. 210); дівчина / маківка ([Параска:] *Але дівка, як маківка!* (III, с. 39); дівчина / пава (*Красна, тишина як та пава, – ся Марійка кучерява...* (I, с. 165); дівчина / зірка (*Тут уже стояла Мара хороша, як зірка на зараню* (II, с. 118); дівчина / сонце (*Мав і я сестру любу, красну, мов те сонце ясне* (II, с. 18); дівчина / ягідка, дівчина / ластівка ([Марійка:] *Я хороша, як ягідка, як ластівка, а він щоб не приснив ся!* (III, с. 71); дівчина / лелія (*Наша панна Пелагія, Мила, красна, як лелія* (II, с. 60). Як бачимо, портрет героїнь відповідає народному уявленню дівочої краси, оспіваної в народних піснях. Фольклорне походження таких порівняльних конструкцій засвідчує ускладнення їхніх компонентів зменшено-пестливими суфіксами.

Не менш поетично засобами порівнянь зображує С. Воробкевич і зовнішність юнака. Хлопець у його художніх

творах порівнюється найчастіше з деревом та птахом, що також характерно для фольклору, як-от: хлопець / явір (**Високий, неначе явір молоденький, чорнобривий, кучерявий** (с. 232); хлопець / дуб (**Іво юнак, як дубчак молодий** (с. 230); хлопець / смерека (**Хлопці як смеріч високі, як дуби сильні** (с. 205); хлопець / сокіл: **І погляд у него ясний та веселий, немов у сокола, по під небесами літає** (с.232). У фольклорі закріпилося порівняння закоханої пари з парою голубів. У художніх творах буковинського письменника фіксуємо сталі формули закохані / голуби, закохані / горлиці, як-от: **Жили собі Марко і Ірена, наче двоє голуб'ят** (с. 209). Отже, твори С. Воробкевича засвідчують народнопоетичні порівняння дівчини з рослиною (калина, рожа, мак, цвіт, тополя, малина, смерічка, терен, лелія), птахом (голубка, ясочка, пава), небесним світилом (зірка, місяць), порівняння хлопця з деревом (явір, смерека, дуб), закоханої пари з птахами (голуби, горлиці). Описані порівняння стали знаками національної культури, традиційними для української мови народними символами. Відбиваючи український національний колорит, вони є виразниками й мовної картини світу українців, їхнього художньо-символічного світобачення.

Висновки і перспективи дослідження. На основі проведеного дослідження можемо зробити висновок, що специфіка ідіостилу Сидора Воробкевича – спорідненість його поетичного слова з усною народною творчістю, поєднання традиційних елементів з індивідуально-авторськими. Художню мову досліджуваних текстів насичують фольклорні елементи, що набувають образно-символічних значень, репрезентуючи національний тип мислення автора. Як мовно-естетичні знаки національної культури фольклоризми, увиразнюючи експресивні можливості художнього тексту, відтворюють у мовистилі С. Воробкевича народнопоетичну традицію українців з її етнокультурними стереотипами, образами та символами, репрезентують ментальність, світогляд народу, серед якого він виріс і жив. Таке мовне багатство творів митця відкриває перспективу для подальших спостережень.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Беценко Т. Природа мовно-поетичної універсальності народнопісенної творчості / Т. Беценко // Світогляд – Філософія –

- Релігія: зб. наук. пр. – 2012. – Випуск 3. – С. 111–123.
2. Гарасим Я. Національна самобутність естетики українського пісенного фольклору / Я. Гарасим. – Львів, 2010. – 376 с.
 3. Єрмоленко С. Я. Мовно-естетичні знаки національної культури / С. Я. Єрмоленко // Нариси з української словесності (стилістика та культура мови). – К.: Довіра, 1999. – С. 358–368.
 4. Єрмоленко С. Я. Фольклор і літературна мова / С. Я. Єрмоленко. – К.: Рад. шк., 1987. – 242 с.
 5. Жайворонок В. Знаки української етнокультури. Словник-довідник / В. Жайворонок. – К.: Довіра, 2006. – 703 с.
 6. Лист С. Воробкевича до Д. Танячкєвича [на Буковині 1865 р.] / С. Воробкевич // Твори [упор., підгот. текстів, вступ. ст. та приміт. М. Г. Івасюка]. – Ужгород: Карпати, 1988. – С. 547.
 7. Маковей О. Ізидор Воробкевича // Твори Ісидора Воробкевича / О. Маковей. – Львів: Вид-во т-ва «Просвіта», 1909. – Т. 1. – С. 5–8.
 8. Романчук Ю. Передмова // Твори Ісидора Воробкевича / Ю. Романчук. – Львів: Вид-во т-ва «Просвіта», 1909. – Т. 1. – С. 3–4.
 9. Українка Леся. Малорусские писатели на Буковине / Леся Українка // Зібрання творів: У 12-ти т. – Т. 8: Літературно-критичні та публіцистичні статті. – К.: Наук. думка, 1977. – С. 62–75.

Н. ШАТІЛОВА

ФОЛЬКЛОРИЗМЫ КАК ЯЗЫКОВО-ЭСТЕТИЧЕСКИЕ ЗНАКИ НАЦИОНАЛЬНОЙ КУЛЬТУРЫ В ИДИОСТИЛЕ СИДОРА ВОРОБКЕВИЧА

В статье прослежено влияние языково-стилистической организации текстов народнопоэтического жанра на идиостиль С. Воробкевича, рассмотрены фольклоризмы (уменьшительно-ласкательные формы слов, постоянные эпитеты, аппозитивные конструкции, парные комплексы, семантико-синтаксические параллелизмы, традиционные сравнения). Функционируя в художественных текстах писателя как психоментальные многоуровневые словесно-образные знаки, они идентифицируют автора как национально-языковую личность и, сосредотачивая своеобразную образность, символику, этические и эстетические оценки, репрезентируют этнокультуру и языковую картину мира украинцев.

Ключевые слова: идиостиль, фольклоризм, язык писателя, устное народное творчество, языково-эстетический знак национальной культуры.

N. SHATILOVA

FOLKLORISMS AS LANGUAGE AESTHETIC SIGNS OF NATIONAL CULTURE IN SYDIR VOROBKEVYCH'S IDIOSTYLE

In the article the influence of linguistic-stylistic organization of folk genre texts on S.Vorobkevych's idiostyle, who was a famous Bukovinian artist, which gained wide recognition as a talented poet, novelist, playwright, educator, social activist, folklorist and composer, is traced. It is found out that aesthetically completed language of folk literature as a peculiar standard of word-figurative thought expression has served for the writer as inexhaustible source of artistic expression. It is proved that the specific of artist's idiostyle is in relation of his poetic words with folk literature, in combining traditional elements with author's individual. The activity of the artist in the field of folklore, collecting, studying, music arrangements of folk songs and melodies significantly influenced on the formation of his artistic handwriting, selection and synthesis of expressive means. Numerous folklorisms – different levels of language and aesthetic marks of reality folk coding with assigned appropriate denotative-connotative, associative and symbolic meaning – certify the influence of folk tradition into the S.Vorobkevych's language. It is determined and described such folklorisms: diminutive affectionate word forms as a kind of mental emotional and sensual images that reflect the national specifics of collective worldview; traditional epithets of folk origin enriched by associative meaning, which get a symbolic sounding; apposition associative complex phrases and compound pair complexes derived from folk language or created by their example; semantic and syntactic parallelisms as expression forms of symbolic folklore images that illustrate the tendency of folk-song language to the notions and images contrasting, showing the relationship of man with surrounding nature; traditional comparisons that creating a portrait characteristics emphasise the syntax organization of the writer's text, providing bright folk-song colouring. It is also illustrated that folk elements, functioning in a writer's artistic texts as psychomental different levels word-figurative signs, identifying the author as a national linguistic personality, and accumulating a kind of imagery, symbolism, ethical and aesthetic estimations represent ethnic culture and Ukrainian language picture of the world. As a language aesthetic signs of national culture they increase expressive possibilities of a literary text and reproduce in a writer's linguistic style the folk tradition of Ukrainians.

Key words: idiostyle, folklorism, writer's language, folklore, language aesthetic sign of national culture.